

Školní preventivní program

Obsah

1. Program poradenských služeb	3
2. Cíle programu	4
3. Personální zajištění	5
4. Vymezení činnosti týmu ŠPP	6
5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti	8
6. Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování	11
7. Krizový plán školy	15
8. Legislativní podklady a normy	19
9. Síť organizací a služeb	21
10. Spolupráce na regionální úrovni	23
11. Cíle prevence rizikového chování	24
12. Metodická doporučení „Co dělat, když...“	26
13. Minimální preventivní program	29

1. Program poradenských služeb

Právní rámec

- **§ 16, § 16a a § 164 zákona č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 27/2016 Sb.**, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Program poradenských služeb ZŠ Velešín je koncipován jako ucelený systém podpory, který je určen primárně žákům školy, zároveň poskytuje odborné zázemí, konzultace a metodickou pomoc také jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům.

Tento dokument zpracovávají a průběžně aktualizují členové Školního poradenského pracoviště ve spolupráci s vyučujícími tak, aby reflektoval aktuální potřeby školy. Finální verze je schvalována ředitelem školy a je podkladem pro realizaci poradenských a preventivních aktivit v daném školním roce.

2. Cíle programu

Podpora a rozvoj žáků

- Pomáhat při uspokojování specifických výchovných a vzdělávacích potřeb žáků.
- Pomáhat žákům při zvládnání učebních nároků školy a při řešení příčin školní neúspěšnosti.
- Poskytovat cílenou pomoc sociálně znevýhodněným žákům.
- Nabízet kariérní poradenství při volbě dalšího vzdělávání či střední školy.
- Připravovat podmínky a rozšiřovat možnosti začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP).
- Rozvíjet cílenou péči a odbornou podporu nadaným a mimořádně nadaným žákům.

Prevence a krizová intervence

- Realizovat poradenské činnosti směřující k prevenci nežádoucích jevů a rizikového chování.
- Vytvářet, realizovat a metodicky zaštiťovat preventivní programy školy.
- Zajišťovat včasnou intervenci při vznikajících problémech u jednotlivých žáků i celých třídních kolektivů.

Péče o prostředí, vztahy a odborná spolupráce

- Pomáhat při řešení osobních, rodinných a vztahových problémů žáků.
- Prohlubovat a zefektivňovat komunikaci a spolupráci mezi školou a rodiči.
- Integrovat poradenské služby ve spolupráci s externími odbornými pracovišti (PPP Český Krumlov, SVP Spirála Český Krumlov, příslušná SPC).
- Zapojovat všechny subjekty školy do primární prevence a vytvářet tak stabilní základnu pro předcházení školní neúspěšnosti.
- Sledovat účinnost preventivního programu školy a vytvářet kvalitní metodické zázemí pro jeho realizaci.
- Poskytovat metodickou podporu učitelům při začleňování a uplatňování speciálně - pedagogických prvků ve výuce.

3. Personální zajištění

Tým školního poradenského pracoviště (ŠPP) ZŠ Velešín tvoří:

Funkce v ŠPP	Jméno a příjmení / Specifikace
Výchovný poradce	Mgr. Radka Pfeřlová
Školní metodik prevence	Mgr. Libuše Rynešová (1. stupeň)
Poradce pro volbu povolání	Mgr. Petra Brabcová
Třídní učitelé	Dle aktuálního školního roku

4. Vymezení činnosti týmu ŠPP

a) Výchovný poradce (*Konzultační hodiny: pondělí 14:00–15:00, dále dle dohody*)

- Vykonává činnost poradenskou, metodickou, informační, dokumentační a evidenční; o těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.
- Koordinuje a metodicky vede tým poradenských služeb školy.
- Podílí se na procesu zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) do vzdělávacího procesu.
- Konzultuje s třídními učiteli výukové a výchovné problémy žáků a podílí se na jejich šetření a řešení.
- Informuje žáky a jejich zákonné zástupce o činnosti ŠPP i o možnostech využití služeb specializovaných školských poradenských zařízení v regionu.
- Úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP Český Krumlov, PPP ČB, PPP Tábor, PPP Prachovice, SPC pro poruchy zraku ČB, SPC pro poruchy sluchu a kom. obtíže ČB, SPC při ZŠ praktické ČB).
- Metodicky předává pedagogickým pracovníkům odborné informace z oblasti péče o žáky se SVP.

b) Školní metodik prevence (*Konzultační hodiny: dle dohody*)

- Vykonává činnost metodickou, koordinační, informační, poradenskou, dokumentační a evidenční v oblasti prevence rizikového chování.
- Připravuje, koordinuje a vyhodnocuje Minimální preventivní program školy (MPP).
- Spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy a specializovanými organizacemi v oblasti prevence.
- Vede evidenci preventivních aktivit a řešených případů v souladu s metodickými pokyny MŠMT.

c) Poradce pro volbu povolání (*Konzultační hodiny: dle dohody*)

- Zprostředkovává a koordinuje kariérové poradenství pro žáky školy.
- Poskytuje individuální asistenci žákům 9. ročníků (případně 5. a 7. ročníků) při volbě vhodné střední školy a budoucího vzdělávání.
- Organizuje a vede informační schůzky pro rodiče vycházejících žáků.
- Předává pedagogickým pracovníkům odborné poznatky z oblasti kariérového poradenství a specifík péče o vycházející žáky se SVP.

d) Třídní učitelé (*Konzultační hodiny: dle dohody*)

- Motivují třídní kolektiv k vytvoření a dodržování vnitřních rules/pravidel třídy v souladu se školním řádem.
- Podporují rozvoj pozitivních vztahů mezi žáky a aktivně spoluvytvářejí bezpečné a pozitivní sociální klima ve třídě.
- Průběžně mapují osobnostní specifika žáků a jejich rodinné zázemí s ohledem na vzdělávací potřeby.
- Aktivně spolupracují s výchovným poradcem a metodikem prevence při včasném vyhledávání problémových jevů a řešení kázeňských i výukových obtíží žáků.

e) Učitelé výchov a další pedagogičtí pracovníci (*Konzultační hodiny: dle dohody*)

- Úzce spolupracují s členy ŠPP a třídními učiteli při práci se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami.
- Podporují žáky v dodržování školního řádu a vytváření vlastních hodnotových postojů.

- Rozvíjejí pozitivní interakce mezi žáky a přispívají k celkově bezpečnému a podporujícímu klimatu školy.

5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Škola naplňuje povinnosti stanovené legislativním rámcem ČR a metodickými doporučeními MŠMT:

- V souladu s § 164 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) vytváří ředitel školy podmínky pro předcházení školní neúspěšnosti a pro poskytování poradenských služeb.
- V souladu s vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, škola zpracovává a uskutečňuje Školní preventivní program, jehož nedílnou součástí je Strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

„Základní vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Svým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k získávání vědomostí, dovedností a návyků, které jim umožní samostatné učení a utváření hodnot vedoucích k uvážlivému chování, zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občanů.“

Naše škola staví tuto strategii na včasné identifikaci rizik neúspěchu, poskytování odstupňovaných podpůrných opatření (1.–5. stupeň), individuální práci se žáky a úzké součinnosti celého pedagogického sboru se zákonnými zástupci a školskými poradenskými zařízeními.

Příčiny neúspěchu ve vzdělávání:

- školní nezralost
- včas nerozpoznané smyslové vady-sluchu (v souvislosti s tím řeči), zraku o nízký intelekt
- vliv rodiny- přílišné nároky, nepodporování ke vzdělávání z různých důvodů, o přecvičování leváctví, chybějící motivace k plnění školní povinností o vývojové poruchy učení či chování o častá krátkodobá absence o onemocnění žáka o dlouhodobá absence o záškoláctví či skryté záškoláctví o náročná životní situace
- odlišné sociokulturní prostředí

Při zjišťování příčin neúspěšnosti na naší škole vycházíme ze zkušeností z minulého školního roku a budeme pokračovat ve vzájemné spolupráci: třídní učitel-žák-ostatní vyučující - výchovný poradce - metodik prevence - vedení školy - ostatní pedagogičtí pracovníci-zákonní zástupci. Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. Pedagogicko-psychologická poradna, Středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

- a) pozorováním jako diagnostickou metodou
- b) diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
- c) analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, bude o této skutečnosti prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce, na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem.

Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bude umožněno:

- individuální a opakované vysvětlení učiva,
- ověřování menšího objemu učiva po částech,
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější,
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva,
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta,
- zadání konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno PPP, SPC, lékařem).

Ve vyučovací hodině:

- věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se průběžně sledovat jeho činnost
- dává žákovi jasné a stručné pokyny
- ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn
- případně pomůže žákovi se začátkem práce a ujistí ho průběžně o správném postupu
- předem stanoví rozsah práce nutný k ohodnocení
- umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- snaží se vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, př. týmová spolupráce
- vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady.

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

- ústní formou - frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu (na základě domluvy s vyučujícím)
- písemným prověřováním znalostí - kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů (na základě domluvy s vyučujícím).

Při ověřování učiva:

- učitel stanoví přesné a přiměřené požadavky,
- stanoví přesný objem učiva, který bude hodnocen,
- bude probíhat důsledná kontrola zadaných domácích úkolů,
- zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců,
- všichni společně se proto musí důsledně podílet na předem společně stanovených postupech.

Důležitost domácí přípravy

- domácí příprava, psaní domácích úkolů je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování,
- navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva.

Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností,
- procvičování probraného učiva,
- ověření si své úrovně pochopení učiva.

6. Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování

Hlavní zásady prevence na ZŠ Velešín

- Bezpečné klima: Základním prvkem je vytváření příjemné atmosféry ve škole, ve třídách i v širším kolektivu mezi žáky, pedagogy a ostatními zaměstnanci.
- Klíčová role třídního učitele: Třídní učitelé jsou nejdůležitějším článkem prevence, protože své žáky znají nejlépe.
- Důvěra k zaměstnancům: Stejně významný je jakýkoli pracovník školy, ke kterému mají žáci důvěru a nebojí se ho vyhledat.
- Partnerské vztahy: Pedagogové vedou žáky k toleranci odlišných názorů, vzájemnému respektu, poskytování pomoci a slušnému prosazování vlastních postojů.
- Pozitivní motivace: Učitelé využívají formativní hodnocení a pozitivní podporu k posílení sebevědomí žáků.
- Podpora ohrožených žáků: Zvýšená pozornost a zapojování do kolektivu je směřováno k dětem plachým, úzkostným, méně výřečným či se zdravotním handicapem.
- Přirozená autorita: Pedagogičtí pracovníci vystupují jako partneři ve vzdělávání, ale zároveň si udržují pevnou profesní a výchovnou autoritu.
- Spolupráce s rodinou: Úzká vazba mezi rodiči, školou a školním poradenským pracovištěm (ŠPP) je klíčová pro včasné řešení problémů u oběti i agresora.
- Důsledný dohled: Pravidelný dozor dospělých v prostorách školy a na školních akcích minimalizuje příležitosti k šikaně a odhaluje rizika v zárodku.
- Žákovská angažovanost: K rozvoji otevřené komunikace a pozitivního klimatu aktivně přispívá školní žakovský parlament.

Rozlišení běžného konfliktu od šikany

Za rizikové chování (ve smyslu šikany) **nepovažujeme** jednorázový či krátkodobý konflikt mezi jedinci. O šikanu se nejedná, pokud:

- Jednání není cílené, záměrné a opakované.
- Chybí záměr druhému ublížit, zastrašit ho, ponížit nebo pobavit ostatní na jeho úkor.
- Postup pedagoga: U každého střetu je nutné individuálně posoudit pohnutky aktérů, respektovat osobnost obou stran a zachovat maximální nestrannost.

Postup při řešení agresivního chování

- Okamžitý zásah: Pedagogové monitorují chování žáků a každý projev agrese řeší hned na místě domluvou nebo pedagogickým zásahem.
- Opakovaná agrese: Pokud se chování žáka opakuje, věc přebírá třídní učitel, projedná ji se zákonnými zástupci a rozhodne o kázeňském opatření.
- Závažné případy: Zvláště závažné projevy agrese řeší třídní učitel ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm (metodik prevence, výchovný poradce) a vedením školy.

Postup školy při výskytu šikany

Pokud agresivní chování vykazuje charakteristické znaky šikany (viz Příloha č. 1), škola postupuje následovně:

- **Krok 1:** Překonání šoku, zajištění bezpečí a okamžité pomoci oběti.
- **Krok 2:** Bezodkladná spolupráce a koordinace zúčastněných pedagogů.
- **Krok 3:** Zabránění domluvě agresorů na společné (křivé) výpovědi.
- **Krok 4:** Pokračující psychologická pomoc a systematická podpora oběti.
- **Krok 5:** Oficiální informování zákonných zástupců oběti i agresora.
- **Krok 6:** V závažných případech (podezření na trestný čin) nahlášení Policii ČR, OSPOD, případně zajištění lékařské péče.

Strategie vyšetřování šikany (počáteční stadium)

- Při samotném šetření uplatňuje škola metodu první pomoci v těchto bodech:
- Zajištění ochrany: Okamžitá izolace a ochrana oběti před dalším tlakem.
- Prvotní rozhovory: Citlivý rozhovor s informátory a samotnou obětí.
- Vyhledání svědků: Nalezení vhodných a nezaujatých svědků z řad spolužáků.
- Rozhovory se svědky: Individuální rozhovory (nikdy nedochází ke konfrontaci oběti a agresora!).
- Rozhovory s agresory: Samostatné individuální rozhovory s jednotlivými agresory.

Opatření k posílení kázně a výchovná opatření

Pro řešení situací spojených s agresivním chováním a šikanou má škola k dispozici tyto legislativní nástroje:

- Opatření k posílení kázně: Napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy.
- Klasifikace chování: Snížení známky z chování na vysvědčení (druhý nebo třetí stupeň).
- Organizační opatření: Rozhodnutí ředitele školy o převedení agresora do jiné třídy (nikdy se nepřevádí oběť).
- Institucionální doporučení: Doporučení zákonným zástupcům k dobrovolnému pobytu žáka ve Středisku výchovné péče (SVP) či k ambulantní péči.
- Právní kroky: Podání podnětu k OSPOD nebo soudu k zahájení řízení o nařízení ústavní či ochranné výchovy (u extrémních případů).

NA KOHO SE OBRÁTIT

Ve škole:

Školní metodik prevence:

Mgr. Libuše Rynešová (1. stupeň)

Kabinet metodika prevence, přízemí – pavilon II. stupně, nebo 2. patro pavilonu I. stupně

E- mail: libuse.rynesova@zsvelesin.cz

Výchovná poradkyně :

Mgr. Radka Pěfrlová

Kabinet výchovného poradce, 3. patro hlavní budovy, nebo 2. patro pavilonu I. stupně

E- mail: radka.pefrlova@zsvelesin.cz

Ředitel školy:

Mgr. Luděk Kopriva

Ředitelna: 2. patro hlavní budovy

E- mail: luděk.kopriva@zsvelesin.cz

Kancelář školy:

Telefon: 380 331 614

E- mail: mail@zsvelesin.cz

Mimo školu:

SPIRÁLA

Středisko výchovné péče

Špičák 114

381 01 Český Krumlov tel: **380712426 426**

mobil: **602 491 400**

E-mail: spirala@krumlov.cz internet: www.spirala.krumlov.cz

Otevřeno: <https://www.facebook.com/spiralaos.sdruzeni>

Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice

Pracoviště Český Krumlov

Kaplická 19

381 01 Český Krumlov

Web a kontakty: <http://www.ppppcb.cz> tel.: 380 711 505 mob. 602 325 693

e-mail: poradna.krumlov@pppcb.cz

Mgr. Jakub Průcha

speciální pedagog

metodik prevence

tel.: 380 711 505 e-mail: jakub.prucha@pppcb.cz konzultační hodiny: **dle individuální potřeby**

Michaela Radimská psycholog

E - mail: michaela.radimska@pppcb.cz

Příloha č.1

Šikana – charakteristika a projevy

Charakteristika jevu

Šikanování je cílené, záměrné a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči žákovi či žákům, kteří se nemohou bránit. Šikanování nesmí být pracovníky školy v jakékoli formě akceptováno.

Základní formy šikany:

- **Fyzická:** Bití, strkání, kopání, vydírání, loupeže, poškozování věcí.
- **Verbální:** Posměšky, nadávky, ponižování, pomluvy, nepřátelská kritika.
- **Nepřímá (Sociální):** Záměrné přehlížení, ignorování a vylučování žáka z kolektivu.
- **Kyberšikana:** Útoky přes sociální sítě, šíření dehonestujících materiálů, zpráv či videí.

Varovné znaky šikanování pro pedagogy

Pedagogičtí pracovníci jsou povinni v rámci prevence sledovat tyto signály:

- **Přímé znaky:** Posměšné poznámky, nadávky, panovačné příkazy od spolužáků, nátlak na odevzdávání peněz či darů. Fyzické napadání (strkání, rány), které oběť neoplácí a snaží se před ním uniknout.
- **Nepřímé znaky (Chování žáka ve škole):** Žák je o přestávkách osamocený, nemá kamarády, při týmových aktivitách bývá volen jako poslední. Vyhledává blízkost učitelů. Při projevu před třídou působí ustrašeně, stísněně či smutně.
- **Varovné školní a materiální indicie:** Náhlé zhoršení školního prospěchu, záškoláctví nebo snaha zůstat doma. Žák má zašpiněný či poškozený oděv, zničené školní pomůcky, nevysvětlitelné modřiny, škrábance či řezné rány.

Příznaky patrné v rodinném prostředí

Při konzultaci se zákonnými zástupci je třeba ověřit výskyt těchto domácích příznaků:

- Dítě nemá kamarády, nikdo za ním nechodí domů, není zváno na oslavy spolužáků.
- Ranní nechuť jít do školy, psychosomatické potíže (bolesti břicha, hlavy, zvracení), neklidný spánek, křik ze snu.
- Dítě domů chodí hladové (agresori mu berou svačinu či peníze), opakovaně žádá o peníze nebo je doma bere.
- Změny nálad, apatie, neobvyklá agresivita vůči sourozencům, případně zmínky o sebevraždě.

(Zdroj: Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MŠMT-21149/2016)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28), ve znění pozdějších dodatků - Příloha č. 6 Školní šikana.

7. Krizový plán školy

Krizový plán ZŠ Velešín je interním dokumentem, který konkretizuje postupy pedagogických i nepedagogických pracovníků při výskytu mimořádných situací a rizikového chování. Vychází ze zákonné povinnosti školy zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků podle **§ 29 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon)**.

Dokument je součástí Školního preventivního programu v souladu s **vyhláškou č. 72/2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Při jeho sestavování bylo postupováno podle **Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (č. j. MSMT-14141/2021-1)** a **Metodického pokynu k řešení šikany (č. j. MSMT-21149/2016)**.

7.1 Prevence a postup v případě řešení šikany

7.1.1 Prevence a včasný záchyt

- **Sledování chování:** Všichni pedagogové aktivně sledují vztahy mezi žáky ve škole i na akcích. Zaměřují se na přímé i nepřímé znaky šikany (podle *Metodického pokynu MŠMT č. j. MSMT-21149/2016*).
- **Role třídního učitele (TU):** TU na třídnických hodinách průběžně mapuje klima třídy a včas řeší vznikající konflikty.

7.1.2 Postup při podezření

- **Ohlášení:** Jakékoli podezření na šikanu pedagog neprodleně hlásí TU a školnímu metodikovi prevence (ŠMP). TU ihned informuje také výchovného poradce a vedení školy.
- **Zákaz vyšetřování:** Běžný pedagog nikdy neprovádí samostatné vyšetřování ani žáky předem nekonfrontuje.

7.1.3 Protokol: Prvních 24 hodin od zachycení incidentu

- **1.–2. hodina (Bezpečí):** Pedagog zastaví útok. Účastníci (oběť, svědci, agresori) jsou **okamžitě izolováni** v oddělených místnostech pod dozorem (zákaz mobilů). ŠMP/psycholog poskytne oběti ochranu a podporu.
- **2.–6. hodina (Sběr informací):** ŠMP vede **striktně individuální** rozhovory v pořadí: 1. Svědci, 2. Oběť, 3. Agresori. Společný rozhovor oběti a agresora je zakázán. Vzniká písemný zápis, u kyberšikany se zajistí screenshoty.
- **6.–12. hodina (Rodiče a vyhodnocení):** Vedení školy telefonicky kontaktuje rodiče oběti (ujištění o bezpečí) a rodiče agresora (povolání do školy). Krizový tým určí, zda situaci zvládne škola sama, nebo přizve PPP/SVP.
- **12–24. hodina (Právní kroky):** Při podezření na trestný čin vedení kontaktuje Policii ČR a OSPOD (Bc. Jiří Kolín). Proběhnou oddělené schůzky s rodiči a ve třídě se zavádí zesílený dohled učitelů o přestávkách.

7.1.4 Opatření při prokázání šikany

- **Ochrana:** Škola zajišťuje trvalé bezpečí pro oběť.

- **Informovanost:** Vedení školy se ŠMP a TU bezpečně informuje třídu o výsledcích šetření a postizích. Informován je i celý pedagogický sbor.

7.1.5 Postihy a náprava

- **Jednání s rodiči:** S nápravnými kroky jsou seznámeni rodiče oběti i agresorů.
- **Tresty:** Kázeňská opatření se udělují podle Školního řádu a závažnosti v souladu s *Metodickým pokynem MŠMT č. j. MSMT-21149/2016*.

7.2 Prevence a postup v případě zjištění výskytu návykových látek

V případě zjištění držení, distribuce nebo užívání návykových látek (tabák/VAPE, alkohol, omamné a psychotropní látky – OPL) žákem v areálu školy nebo na akcích školy je závazný následující postup:

- **Zamezení dalšímu šíření a zajištění látky:** Pedagogický pracovník okamžitě zabráni žákovi v konzumaci či distribuci látky. Nalezenou látku žákovi odebere a zajistí. Pedagog nikdy neprovádí osobní prohlídku žáka ani jeho věcí (to smí pouze Policie ČR nebo zákonný zástupce). Žák je vyzván, aby látku vydal sám.
- **Posouzení zdravotního stavu:** Pedagog prioritně posoudí zdravotní stav žáka. V případě intoxikace, bezprostředního ohrožení zdraví nebo ztráty vědomí okamžitě volá Zdravotní záchrannou službu (155) a neprodleně informuje vedení školy a zákonné zástupce.
- **Dohled nad žákem:** Pokud žák není v ohrožení života, ale je pod vlivem návykové látky, je izolován od ostatních žáků a po celou dobu (do příchodu rodičů či záchranné služby) je zajištěn **nepřetržitý dohled pedagogického pracovníka** výhradně z důvodu bezpečnosti a ochrany zdraví žáka.
- **Orientační testování (Zákon č. 65/2017 Sb.) žáků na alkohol a OPL (Omamné a psychotropní látky):**

Orientační vyšetření (dechová zkouška na alkohol nebo stěr ze slin na OPL) slouží výhradně k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví v prostředí školy. Týká se všech žáků školy za dodržení následujících podmínek:

7.2.1 Podmínky pro výzvu k testu

- **Důvodné podezření:** Test **nelze** provádět plošně ani preventivně. Vyžaduje se prokazatelné podezření z intoxikace na základě viditelných klinických příznaků (např. zápach po alkoholu, poruchy koordinace, vrávorání, poruchy řeči, neobvyklé chování, zornice).
- **Oprávněná osoba:** K testu žáka vyzývá ředitel školy nebo jím písemně pověřený pracovník (zástupce ředitele, školní metodik prevence).
- **Svědke:** Test probíhá vždy za přítomnosti **dalšího pedagogického pracovníka jako svědka**.
- **Zápis:** O celém průběhu se vyhotoví podrobný datovaný písemný záznam popisující důvody podezření i průběh testu.

7.2.2 Postup u nezletilých žáků ZŠ (souhlas a kontaktování rodiny)

- **Zásah do integrity:** Orientační test je z právního hlediska zásahem do osobní integrity. Před jeho provedením škola nejprve bezodkladně telefonicky kontaktuje zákonného zástupce, informuje ho o stavu žáka a vyžádá si jeho souhlas s testováním.
- **Záznam telefonického souhlasu:** Není-li zákonný zástupce u testování osobně přítomen, udělený telefonický souhlas se výslovně zaznamená do písemného protokolu (uvede se přesný čas hovoru, telefonní číslo, jméno volajícího pedagoga i přítomného svědka). Při následném osobním převzetí žáka je rodiči tento protokol předložen k podpisu.

- **Výjimka (akutní stav):** Pokud je žák v ohrožení života nebo vědomí (akutní otrava, silná intoxikace), souhlas se nezjišťuje, netestuje se a okamžitě se volá Zdravotnická záchranná služba (linka 155). Bezodkladně poté škola informuje zákonné zástupce.

7.2.3 Postup při odmítnutí testu (žákem nebo zákonným zástupcem)

- **Zákaz fyzického vynucování:** Žáka nelze k testu nutit silou ani nátlakem.
- **Právní a bezpečnostní důsledek odmítnutí:** Odmítnutí testu žákem (nebo zákonným zástupcem po telefonu) se považuje za neuposlechnutí pokynu pedagogického pracovníka a porušení Školního řádu. Podle § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb. se při odmítnutí testu na žáka z hlediska zajištění bezpečnosti hledí jako na **osobu pod vlivem návykové látky** (do protokolu se zaznamená výslovné odmítnutí souhlasu).
- **Postup školy při odmítnutí:**
 - Žáka z bezpečnostních důvodů izolujeme pod trvalým dohledem pedagogického pracovníka (žák nesmí zůstat sám).
 - Škola posuzuje stav na základě nepřímých důkazů (sepsaný popis klinických příznaků, svědecké výpovědi pedagogů).
 - Zákonní zástupci jsou vyzváni k okamžitému osobnímu převzetí žáka.
 - Pokud rodiče odmítnou přijet nebo situaci zlehčují, škola z důvodu ohrožení nezletilého neprodleně kontaktuje OSPOD a Policii ČR (linka 158).

7.2.4. Uložení a nakládání se zajištěnou látkou

- **Uložení a nakládání se zajištěnou látkou:**
 - *Alkohol a tabákové výrobky/VAPE:* Látka se bezpečně uloží u vedení školy a předává se výhradně zákonnému zástupci.
 - *Podezření na nelegální drogy (OPL):* S látkou se manipuluje v rukavicích, vloží se do obálky/pytle, netestuje se a bezodkladně se předává přivolané Policii ČR.
- **Vyrozumění Policie ČR:** Vedení školy kontaktuje Policii ČR v případech, kdy existuje důvodné podezření, že žák návykovou látku ve škole **distribuoval či prodával** (podezření na trestný čin), nebo byla zajištěna **neznámá chemická látka či podezřelá OPL**.
- **Písemný záznam:** O incidentu vyhotoví pedagog/ŠMP stručný písemný úřední záznam (kdo, kdy, vyjádření žáka, výsledek testu, podpisy přítomných). Záznam o orientačním testování, průběhu incidentu a jednání se zákonnými zástupci se z důvodu ochrany citlivých osobních údajů (GDPR) **neukládá do katalogového listu žáka**. Kompletní spis se zakládá do samostatné, zabezpečené dokumentace **u ředitele školy** a do katalogového listu se zaznamenává pouze případně udělené **kázeňské opatření**.
- **Oznámení na OSPOD:** V případě opakovaného záchytu, pozitivního testu na nelegální drogy (OPL) nebo závažné intoxikace alkoholem informuje ŠMP písemně **OSPOD Kaplice** (Bc. Jiří Kolín).
- **Jednání se zákonnými zástupci:** Třídní učitel ve spolupráci se ŠMP a výchovným poradcem svolá schůzku s rodiči žáka. Rodičům jsou předány kontakty na odbornou pomoc v regionu (např. **SVP Spirála** nebo **Portus Prachatice**).
- **Kázeňské opatření:** Za porušení zákazu vnášení, držení a užívání návykových látek jsou žákovi uložena přísná kázeňská opatření v přímé souladu se Školním řádem (zpravidla důtka ředitele školy nebo snížený stupeň z chování).

7.3 Postup při řešení záškoláctví a neomluvené absence

Tento postup je plně v souladu s **Metodickým pokynem MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10 194/2002-14** a novými povinnostmi evidence absencí ve státních matrikách.

- **Pravidelný monitoring:** Třídní učitel (TU) denně eviduje absenci. V případě neomluvené absence nebo pochyb okamžitě kontaktuje zákonné zástupce.
- **Fáze 1 – Do 10 neomluvených hodin:**
 - Situaci řeší TU formou pohovoru se žákem a jeho rodiči.
 - Zjišťují se příčiny a dohodne se nápravný plán (např. povinné omlouvání absencí výhradně lékařem).
 - O pohovoru TU vyhotoví stručný zápis.
- **Fáze 2 – Nad 10 neomluvených hodin:**
 - Ředitel školy svolává **Výchovnou komisi** (ředitel, TU, školní metodik prevence, výchovný poradce a rodiče).
 - Z jednání výchovné komise se pořizuje zápis.
- **Fáze 3 – Nad 25 neomluvených hodin:**
 - Škola vyhodnocuje situaci jako závažné záškoláctví a selhání předchozích nápravných kroků.
 - Vedení školy zasílá písemné hlášení o zanedbávání školní docházky na **OSPOD Kaplice** (Bc. Jiří Kolín).

Pokud neomluvená absence dále narůstá, škola podává oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže na **Policii ČR**.

7.4 Bezpečnost budovy a krizové situace (aktivní útočník, evakuace)

- **Mimořádné události požár, havárie, nález výbušniny):**
 1. Při bezprostředním ohrožení budovy učitel zahájí evakuaci třídy podle evakuačního plánu školy směrem k únikovým východům.
 2. Vedení školy okamžitě volá Integrovaný záchranný systém (**112 / 150 / 155**).
- **Aktivní útočník v budově (Ozbrojená osoba):** Škola striktně postupuje podle mezinárodního pravidla „**Uteč – Schovej se – Bojuj**“:
 1. **Uteč:** Pokud je útočník v jiné části budovy a je volná úniková cesta, pedagog vyvede žáky okamžitě ven z budovy (nebere se šatstvo ani osobní věci).
 2. **Schovej se:** Pokud útěk není možný, pedagog se žáky **uzamče a zatarasí dveře třídy** (stoly, skříněmi), zhasne světla, ztlumí mobilní telefony a všichni se schovají na podlahu mimo zorné pole z okénka dveří.
 3. **Bojuj:** Jako naprosto poslední možnost při přímém ohrožení života ve třídě se využije moment překvapení a improvizované zbraně (židle, hasicí přístroj).
- **Aktivace složek:** Jakmile je to bezpečné, kdokoli z personálu volá Policii ČR (**158**). Do příjezdu policie se budova dále vnitřně varuje (např. specifickým kódovým hlášením v rozhlase).

7.5 Závěrečné ustanovení pro ostatní formy rizikového chování

V případě výskytu ostatních forem rizikového chování (např. vandalismus, sebepoškozování, kyberšikana, rasismus či sekty), které nejsou detailně popsány v těchto kapitolách, postupuje škola striktně podle platného **Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j. 21291/2010-28** a jeho konkrétních specializovaných příloh.“

8. Legislativní podklady a normy

Systém prevence rizikového chování školy se opírá o legislativu ČR, koncepce MŠMT. Hlavním informačním a metodickým zdrojem jsou odborná národní platforma iPREV (www.iprev.cz), metodické portály Národního pedagogického institutu ČR (NPI ČR – např. *Zapojme všechny*) a oficiální materiály MŠMT.

Základní legislativa

- **Zákon č. 561/2004 Sb.** (Školský zákon, § 29) – stanovuje povinnost školy zajišťovat bezpečnost, ochranu zdraví žáků a prevenci rizikového chování během výuky i školních akcí.
- **Vyhláška č. 72/2005 Sb.** (o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních) – zakládá povinnost realizovat a vyhodnocovat *Preventivní program školy* a definuje roli i náplň práce Školního poradenského pracoviště (ŠPP) a školního metodika prevence.
- **Zákon č. 359/1999 Sb.** (o sociálně-právní ochraně dětí) – upravuje oznamovací povinnost školy vůči orgánům OSPOD při ohrožení, zanedbávání nebo týrání dítěte.
- **Zákon č. 65/2017 Sb.** (o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek) – dává škole právní oporu pro provádění orientačního testování žáků na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek při důvodném podezření na jejich požití ve škole nebo na školní akci.
- **Zákon č. 110/2019 Sb.** (o zpracování osobních údajů) a **Nařízení (EU) 2016/679 (GDPR)** – tvoří právní rámec pro ochranu citlivých dat žáků, bezpečné vedení spisové dokumentace ŠPP a anonymizaci výkazů pro ČŠI.
- **Zákon č. 40/2009 Sb.** (Trestní zákoník, § 367 – Nepřekážení trestného činu a § 368 – Neoznámení trestného činu) – vymezuje zákonnou povinnost překazit nebo oznámit závažný trestný čin (např. při distribuci drog ve větším rozsahu, týrání, závažném fyzickém násilí či kyberkriminalitě).

Klíčová metodická doporučení a pokyny MŠMT

- **Metodické doporučení MŠMT č. j. 21291/2010-28** – k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (včetně specializovaných příloh pro krizové scénáře).
- **Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT-21149/2016-1** – k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních.
- **Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT-10194/2017-1** – k prevenci a postihu záškoláctví, uvolňování a omlouvání žáků z vyučování.
- **Společné doporučení MŠMT a PČR č. j. MSMT-18036/2021-1** – k postupu škol a školských zařízení při spolupráci s Policií ČR.

Strategický a podpůrný rámec:

- **Národní a krajské koncepce** – dlouhodobé strategie (včetně *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*), priority financování a fungování regionální sítě poradenských zařízení (PPP, SPC).
- **Karta KID (Karta Identifikace Dítěte v ohrožení)** – doporučený mezioborový diagnostický nástroj pro pedagogické pracovníky k včasnému rozpoznání signálů ohrožení dítěte (zanedbávání, domácí násilí, psychická nepohoda, týrání) a ke stanovení správného postupu při jeho ochraně a hlášení.

pozn: **Karta KID** je oficiální metodická pomůcka pro včasné rozpoznání ohroženého dítěte a identifikaci špatného zacházení. Vznikla ve spolupráci čtyř ministerstev (MŠMT, MPSV, MV, MZ) a České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV / SOFA). Název **KID** je zkratkou tří klíčových zásad pro pomoc: **K**ooperace, **I**dentifikace, **D**ůvěra (a zároveň odkazuje na anglické slovo *kid* – dítě).

9. Síť organizací a služeb

Informační zdroj

Internetové odkazy a poradny:

- ☐ www.adiktologie.cz
- ☐ www.atlinka.cz (anonymní linka pomoci)
- ☐ www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)
- ☐ www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)
- ☐ www.detskaprava.cz
- ☐ www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)
- ☐ www.drogovaporadna.cz
- ☐ www.minimalizacesikany.cz
- ☐ www.modralinka.cz
- ☐ www.nasedite.cz
- ☐ www.odrogách.cz
- ☐ www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí)
- ☐ www.plbohnice.cz/nespor (závislosti)
- ☐ www.podaneruce.cz
- ☐ www.poradenskecentrum.cz
- ☐ www.prestantekourit.cz

Městská policie Velešín
VOZP – VZPoura úrazům
PPP Český Krumlov
SPC České Budějovice
Středisko výchovné péče Spirála
ICOS Český Krumlov
MP Education
Portus Prachatice
Okresní metodik prevence
Centrum Pochodeň Písek
Národní iniciativa pro život

Aktualizovaný přehled krizových kontaktů (Celá ČR)

Pro krizové plány škol jsou v rámci metodiky KID závazné tyto celostátní linky s nepřetržitým provozem (24/7, zdarma):

Situace / Instituce	Telefon	Specifikace a využití
Akutní ohrožení života / zdraví	112 nebo 158	Policie ČR / Integrovaný záchranný systém.

Linka bezpečí	116 111	Pro děti a mladistvé. Možnost předat kontakt přímo žákovi.
Rodičovská linka	606 021 021	Pomoc pro rodiče i pedagogy v krizových situacích.
Linka pro rodinu a školu	116 000	Krizová pomoc určená rodinám a pedagogickým pracovníkům.
Bílý kruh bezpečí	116 006	Pomoc obětem kriminality a domácího násilí.

10. Spolupráce na regionální úrovni

REGIONÁLNÍ PARTNEŘI A KRIZOVÉ KONTAKTY (OKRES ČESKÝ KRUMLOV / VELEŠÍN)

SÍŤ EXTERNÍ PODPORY PRO ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISTĚ (ŠPP):

Při řešení situací přesahujících kompetence školy pedagogičtí pracovníci neprodleně kontaktují příslušné specialisty:

OSPOD Kaplice (Péče o rodinu): Bc. Jiří Kolín, vedoucí oddělení – Tel: **380 303 182**. Kontaktuje se při podezření na zanedbávání docházky (nad 25 neomluvených hodin), týrání (syndrom CAN) či závažnou intoxikaci.

Kurátor OSPOD Kaplice: Mgr. Hana Knížek Smejkalová - Tel: **+420 380 303 191**

PPP Český Krumlov, vedoucí oddělení: Mgr. Jakub Průcha – Tel: **+420 602 325 691 / +420 602 325 693**

Středisko výchovné péče (SVP Spirála Český Krumlov): Mgr. Nerudová – Tel: **380 712 426**, E-mail: spirala@krumlov.cz. Určeno pro individuální a rodinnou krizovou intervenci při selhávání žáka.

Policie ČR (Územní odbor Č. Krumlov – Preventista): por. M. Šupík – V krizových situacích (distribuce drog, zbraně, ublížení na zdraví) volat linku **158**.

Městská policie Velešín: E-mail: mp@velesin.cz. Součinnost při ochraně bezpečnosti v okolí školy.

Městská policie Český Krumlov: Pavel Pípal – E-mail: pavel.pipal@mu.ckrumlov.cz.

Externí poskytovatelé prevence: Portus Prachatice (certifikované programy), Centrum Pochodeň Písek (krizové situace), Zdravá 5, MPEDu, VOZP Vzpoura úrazům (prevence rizikového chování a úrazů).

11. Cíle prevence rizikového chování

Prevence rizikového chování na naší škole je koncipována jako dlouhodobý, systematický a promyšlený proces. Cíle jsou rozděleny podle časového horizontu a zaměřují se na rozvoj osobnosti žáka, posilování pozitivního klimatu školy a užší spolupráci s rodiči a odbornými institucemi.

11.1 Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle tvoří strategický rámec preventivního působení školy a zaměřují se na osobnostní a sociální rozvoj žáků i celkové prostředí školy:

- **Rozvoj osobnosti a psychické odolnosti žáka:** Ve spolupráci s rodiči a odbornými institucemi utvářet osobnost žáka, která je věku přiměřeným způsobem schopna orientovat se v problematice rizikového chování, kriticky posuzovat informace, správně se rozhodovat a nést odpovědnost za své jednání a zdraví.
- **Osobnostní a sociální kompetence:** Systematicky budovat u žáků sociální a komunikační dovednosti, posilovat jejich zdravé sebevědomí, sebeúctu a schopnost zvládat zátěžové a krizové situace.
- **Bezpečné a podporující prostředí:** Vytvářet a udržovat pozitivní třídní i školní klima založené na vzájemné důvěře, respektu a otevřené komunikaci mezi učiteli, žáky a rodiči.
- **Proaktivní přístup pedagogického sboru:** Vytvářet podmínky pro odborný růst a jednotný, podporující přístup všech pedagogických i nepedagogických pracovníků školy k problematice prevence rizikového chování.

11.2 Střednědobé cíle

Střednědobé cíle navazují na dlouhodobou strategii a stanovují systémové kroky pro uspořádání preventivní práce ve škole:

- **Systematická práce s třídním kolektivem:** Zajistit pravidelnou a strukturovanou práci s třídními kolektivy zaměřenou na budování vztahů a prevenci vrstevnického ubližování (úzká součinnost třídního učitele a školního metodika prevence).
- **Podpora žákovské autonomie:** Aktivně zapojovat žáky do života a spolurozhodování školy prostřednictvím činnosti školní samosprávy (žákovského parlamentu).
- **Posilování partnerství s rodiči:** Prohlubovat zájem rodičů o dění ve škole, podporovat oboustrannou komunikaci a vytvářet příležitosti pro formální i neformální setkávání.
- **Kolegiální podpora a vzdělávání:** Vytvářet prostor pro pravidelnou neformální výměnu zkušeností mezi pedagogy a podporovat jejich další vzdělávání v oblasti prevence a práce s klimatem třídy.

11.3 Krátkodobé cíle (pro daný školní rok) a způsob jejich evaluace

Krátkodobé cíle stanovují konkrétní zaměření preventivních aktivit pro probíhající školní rok včetně způsobu ověření jejich realizace:

- **Cílené preventivní programy pro žáky:** Posílit preventivní témata v běžné výuce a doplnit je o prožitkové programy zaměřené na prevenci konkrétních forem rizikového chování (ve spolupráci s PČR, PPP a akreditovanými subjekty).
 - **Způsob evaluace:** Ústní či písemná zpětná vazba od žáků po absolvování programu, závěrečná reflexe lektora s třídním učitelem a vyhodnocení ŠMP v závěrečné zprávě o prevenci.

- **Smysluplné využití volného času:** Nabídnout široké spektrum zájmových aktivit přímo ve škole a podporovat zapojení žáků do místních organizací (např. ZUŠ Velešín) jako účinnou alternativu k rizikovému chování.
 - **Způsob evaluace:** Naplněnosti školních kroužků, průběžné monitorování zapojení žáků do zájmové činnosti v rámci třídních kolektivů.
- **Reakce na aktuální potřeby a krizová intervence:** Včasné a efektivně řešit případné vzniklé problémové situace v oblasti rizikového chování v souladu s Krizovým plánem školy.
 - **Způsob evaluace:** Dokumentace krizových intervencí a zápisy ze schůzek školního poradenského pracoviště (výchovní poradce, ŠMP, vedení školy).
- **Vzdělávání pedagogického sboru:** Zajistit specializované proškolení pedagogů zaměřené na včasnou detekci, diagnostiku a řešení aktuálních forem rizikového chování.
 - **Způsob evaluace:** Prezenční listiny z absolvovaných školení, vyhodnocení přínosu vzdělávání v rámci předmětových komisí/metodických orgánů a pedagogické rady.
- **Osvěta a poradenský servis pro rodiče:** Rozvíjet informovanost rodičů v oblasti prevence rizikového chování prostřednictvím nabídky odborných besed a zpřístupněním informačních materiálů.
 - **Způsob evaluace:** Účast rodičů na pořádaných akcích, zpětná vazba od rodičovské veřejnosti.

12. Metodická doporučení „ Co dělat, když...“

VŠEOBECNÉ PRAVIDLO: Při jakémkoliv incidentu neprodleně informujte **Školního metodika prevence (ŠMP)** nebo **vedení školy**. O všech krocích se ihned dělá písemný datovaný zápis!

ŠIKAN A KYBERŠIKAN A

- 1. Zásah:** Bezprostředně zastavte ubližování, izolujte oběť od agresora a zajistěte její bezpečí.
- 2. ZÁKAZ KONFRONTACE:** **NIKDY neved'te rozhovor s obětí a agresorem společně face-to-face!**
- 3. Důkazy:** U kyberšikany uložte nebo vyfoťte důkazy (zprávy, screenshoty).
- 4. Předání:** Předajte šetření ŠMP/VP. Ti provádějí samostatné oddělené rozhovory se svědky, obětí a agresorem.
- 5. Rodiče:** Zve se rodina oběti i agresora na **ODDĚLENÁ jednání**. Při závažné šikaně hlásí vedení školy věc na **OSPOD a Policii ČR (158)**.

NÁVYKOVÉ LÁTKY (Intoxikace, nález, distribuce)

- 1. Intoxikace (Opilost/Zdrogování):** Pokud je žák ohrožen na životě nebo vědomí, okamžitě volejte **ZZS (155)**. Odveďte ho do větratelné místnosti, **žák nesmí zůstat sám!** Ihned voláme rodiče.
- 2. Nález látky:** Látku odeberte **pouze leží-li na volně přístupném místě** (stůl, podlaha). **Učitel NESMÍ prohledávat osobní věci, batoh ani kapsy žáka!** (To smí pouze PČR). Látku zapečete a předejte vedení ghjj.
- 3. Distribuce (Prodej/Předávání):** Okamžité odebrání žáka z výuky do ředitelny. Ředitel školy **povinně hlásí Policii ČR (158) a OSPOD**.
- 4. Rodiče:**

Intoxikace: Ihned voláme rodiče k okamžitému osobnímu převzetí žáka ve škole (či v nemocnici). Sepíše se *Zápis o předání*. Pokud rodiče odmítnou přijet, neberou telefon nebo jsou pod vlivem, okamžitě voláme OSPOD a PČR.

Nález: Zveme rodiče na jednání do školy, seznamujeme je s nálezem a předáním látky PČR.

Distribuce: Zveme rodiče na výchovnou komisi a informujeme je o povinném nahlášení věci na PČR a OSPOD.

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ A AKUTNÍ PSYCHICKÁ KRIZE

- 1. Odvedení:** Odveďte žáka do soukromí (kabinet, pracovna psychologa). Jednejte klidně a citlivě.
- 2. Bezpečnost:** Šetrně odeberte z dosahu ostré a nebezpečné předměty. V případě zranění poskytněte první pomoc.
- 3. Dohled:** **Žák NESMÍ zůstat sám!** Přizvěte školního psychologa / VP / ŠMP.
- 4. Rodiče:** Bezodkladně kontaktujte rodinu a trvejte na okamžitém osobním příjezdu do školy. Doporučte péči PPP, SVP či dětského psychiatra.

SEBEVRAŽEDNÉ JEDNÁNÍ (výhrůžka nebo pokus)

A. Výhrůžka: Každé vyjádření o úmyslu vzít si život berte jako **REÁLNÉ RIZIKO**. Žáka izolujte pod dohledem, volejte vedení školy a trvejte na okamžitém příjezdu rodičů (při odmítnutí volá škola OSPOD/PČR).

B. Pokus ve škole: Okamžitě započnete s první pomocí a volejte **ZZS (155)** a **PČR (158)**. Ostatní žáky ihned odveďte z místa.

Rodiče:

- Ihned kontaktovat rodinu: Telefonicky bezodkladně vyrozumíme zákonné zástupce a trváme na jejich okamžitém osobním příjezdu do školy.
- Trvalý dohled do příjezdu: Žákovi oznámíme, že o situaci informujeme rodiče, a až do jejich příjezdu nesmí zůstat ani na okamžik sám (dohled vykonává školní psycholog, VP, ŠMP nebo pověřený pedagog).
- Předání a doporučení péče: Při příjezdu rodičům citlivě a diskrétně v soukromí sdělíme fakta (co žák řekl/udělal) a předáme žáka přímo do jejich péče. Písemně jim doporučíme okamžité vyhledání odborné péče (dětský psychiatr, krizové centrum, PPP, linka bezpečí).
- Krizový postup při nespolupráci: Pokud rodiče odmítnou do školy přijet, situaci zlehčují nebo odmítají převzít odpovědnost za bezpečnost dítěte, škola okamžitě volá ZZS (155) a OSPOD / Policii ČR (158) z důvodu vážného ohrožení života a zdraví nezletilého.
- Zápis: O celém průběhu a předání žáka se vyhotoví podrobný *Písemný zápis s podpisy přítomných*.

AGRESE A ZBRAŇ VE ŠKOLE

A. Fyzický útok: Rázným pokynem ukončete agresi, oddělte aktéry do různých místností, ošetřete zranění (případně ZZS 155).

B. Aktivní útočník / Zbraň: Vyhlase poplach v budově. Postupujte dle pravidla **UTEČ – SCHOVEJ SE – BOJUJ**. Volejte **Policii ČR (158)** hned, jakmile je to bezpečné. Zataraste dveře, zhasněte a ztište telefony.

ZÁŠKOLÁCTVÍ A SYNDROM CAN (TÝRÁNÍ)

- Záškoláctví: Do 10 neomluvených hodin řeší TU s rodiči, nad 10 hodin svolává ředitel Výchovnou komisi, nad 25 hodin se povinně hlásí na OSPOD.
- Syndrom CAN (**Týrání/Zneužívání**): Při podezření (modřiny, zanedbanost, strach) **učitel NESMÍ vyšetřovat rodinu na vlastní pěst!** Předá písemný záznam ŠMP/řediteli, který zasílá podnět na **OSPOD / Policii ČR**.

DŮLEŽITÉ KONTAKTY A TÍŠNOVÉ LINKY

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Oblast / Orgán	Kontakt / Tísňová linka	Odpovědná osoba / Poznámka
Tísňové linky	ZZS: 155 PČR: 158 HZS: 150	112 (IZS)
Vedení školy	380331614	Luděk Kopřiva (ředitel školy)

Školní poradenské pracoviště	380331614	<i>Libuše Rynešová (MP)</i>
OSPOD (Péče o děti)	<u>380303182</u>	<i>Jiří Kolín</i>

13. Minimální preventivní program

ŠKOLNÍ ROK 2026-2027

13.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Základní škola Velešín, Družstevní 340, PSČ 382 32
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Luděk Kopriva
Telefon na ředitele	380 331 614
E-mail na ředitele	ludek.kopriva@zsvelesin.cz
Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Libuše Rynešová (1. stupeň)
Telefon	380 331 614
E-mail	libuse.rynesova@zsvelesin.cz
Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Radka Pfeřlová
Telefon	380 331 614
E-mail	radka.pfeřlova@zsvelesin.cz
Jméno a příjmení výchovného poradce pro volbu povolání	Mgr. Petra Brabcová
Telefon	380 331 614
E-mail	petra.brabcova@zsvelesin.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ - I. stupeň	14	250
ZŠ - II. stupeň	12	223
Celkem	26	473

Použitá terminologie a zkratky:

MPP – Minimální preventivní program

SPJ – Sociálně patologické jevy

NNO – Nestátní neziskové organizace

ŠMP – Školní metodik prevence

OMP – Okresní metodik prevence

13.2 ÚVOD

Minimální preventivní program Základní školy Velešín představuje ucelený, dlouhodobý a koncepční dokument, který vymezuje strategii školy v oblasti prevence rizikového chování, ochrany zdraví a vytváření bezpečného školního prostředí. Dokument slouží jako metodický a organizační rámec pro všechny pedagogické pracovníky, členy Školního poradenského pracoviště (ŠPP), žáky i jejich zákonné zástupce.

Prevenci na ZŠ Velešín nevnímáme pouze jako reakci na vzniklé krizové situace či vymáhání zákazů, ale jako souvislý, aktivní a komplexní výchovně-vzdělávací proces, jehož podstatou je spoluvytvářet podnětné a bezpečné školní klima.

Naším cílem je vychovat sociálně zralé osobnosti, které dokážou pečovat o svoje duševní i fyzické zdraví, rozvíjejí zdravé mezilidské vztahy, zvládají zátěžové situace a přijímají odpovědnost za své jednání. Preventivní práce školy staví na dlouhodobosti a systematičnosti (prolíná se celou školní docházkou od 1. do 9. ročníku), předcházení a včasné intervenci a partnerství a důvěře mezi školou, žáky a rodinou.

Právní a legislativní rámec

Systém prevence rizikového chování školy se opírá o platnou legislativu České republiky, která stanovuje závazné povinnosti pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků:

- **Zákon č. 561/2004 Sb. (Školský zákon, zejména § 29)** – ukládá škole povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků a provádět prevenci rizikového chování.

- **Vyhláška č. 72/2005 Sb. (o poskytování poradenských služeb ve školách)** – zakládá povinnost realizovat a vyhodnocovat Preventivní program školy a stanovuje náplň práce Školního poradenského pracoviště (ŠPP).
- **Zákon č. 359/1999 Sb. (o sociálně-právní ochraně dětí)** – upravuje oznamovací povinnost školy vůči OSPOD při ohrožení nebo zanedbávání dítěte.
- **Zákon č. 65/2017 Sb. (o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek)** – dává škole právní oporu pro provádění orientačního testování žáků na přítomnost alkoholu a návykových látek při důvodném podezření.
- **Zákon č. 110/2019 Sb. (o zpracování osobních údajů) a Nařízení GDPR** – stanovují právní rámec pro ochranu citlivých dat žáků, vedení dokumentace ŠPP a anonymizaci výkazů pro ČŠI.
- **Zákon č. 40/2009 Sb. (Trestní zákoník, § 367 a § 368)** – vymezuje povinnost přezkázat nebo oznámit závažný trestný čin.

Metodické pokyny a doporučení MŠMT

Při řešení konkrétních forem rizikového chování a krizových situací postupuje škola podle platných metodických pokynů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy:

- **Metodické doporučení MŠMT č. j. 21291/2010-28** – k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních (včetně specializovaných krizových příloh).
- **Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT-21149/2016-1** – k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních.
- **Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT-10194/2017-1** – k prevenci a postihu záškoláctví, uvolňování a omlouvání žáků z vyučování.
- **Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT-27104/2021-1** – k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.
- **Společné doporučení MŠMT a PČR č. j. MSMT-18036/2021-1** – k postupu škol při spolupráci s Policií ČR.
- **Pokyn MŠMT č. j. MSMT-14538/2016-1** – k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance.

Strategický a podpůrný rámec

Pro zajištění vysoké odbornosti a metodické návaznosti využívá škola národní i krajské podpůrné nástroje a informační zdroje:

- **Informační a metodické zdroje:** Hlavním metodickým pilířem jsou odborná národní platforma iPREV (www.iprev.cz), portál Národního pedagogického institutu ČR (NPI ČR – *Zapojme všechny*) a oficiální metodiky MŠMT.
- **Karta KID (Kooperace, Identifikace, Důvěra):** Mezioborový diagnostický nástroj schválený MŠMT, MPSV a MV pro pedagogické pracovníky k včasnému rozpoznání signálů ohrožení dítěte (zanedbávání, domácí násilí, týrání, psychická nepohoda) a stanovení správného postupu jeho ochrany.
- **Standardy MŠMT:** Závazná kritéria pro výběr výhradně certifikovaných externích preventivních programů a jejich poskytovatelů.
- **Strategie 2030+:** Soubor národních a krajských koncepcí zaměřených na rozvoj klíčových kompetencí, snižování nerovností a podpůrnou síť poradenských zařízení (PPP, SPC).

13.3 VSTUPNÍ INFORMACE

Charakteristika školy

ZŠ Velešín v současné době navštěvuje celkem 473 žáků ve věkovém rozmezí 6–16 let. Převážná většina žáků je české národnosti, 34 žáků je ukrajinské národnosti. Škola plní spádovou funkci pro širší spádovou oblast. Významným sociálním faktorem ovlivňujícím život žáků i fungování rodin je skutečnost, že velká část rodičů dojíždí za prací mimo své bydliště. Tato situace klade zvýšené nároky na flexibilitu školy při komunikaci se zákonnými zástupci a na nabídku smysluplného trávení volného času žáků.

Vzhledem k věkovému složení žáků a současným celospolečenským trendům klade škola zásadní důraz na ochranu a rozvoj **duševního zdraví žáků (wellbeingu)**. Období dospívání představuje zvýšenou zátěž pro psychiku – žáci se potýkají s emocionálními změnami, tlakem na výkon, srovnáváním na sociálních sítích a hledáním vlastní identity. Podpora duševní pohody a psychické odolnosti je proto vnímána jako primární ochranný faktor, který přímo předchází vzniku rizikového chování, užívání návykových látek i sociálně-patologickým jevům.

Hodnocení preventivního prostředí školy

Silné stránky

- **Meziresortní a externí spolupráce:** Škola má zajištěnou širokou podporu klíčových institucí. Aktivní a proaktivní spolupráce s lékařkou, Policií ČR, Městskou policií a OSPOD umožňuje rychlou a efektivní reakci na bezpečnostní, právní i zdravotní aspekty rizikového chování.
- **Odborné a metodické zázemí:** Spolupráce s PPP a okresním protidrogovým koordinátorem garantuje metodickou správnost preventivních programů a jejich návaznost na krajské i celostátní strategie.
- **Systematické preventivní programy:** Partnerství se specializovanou organizací Portus Prachatice zajišťuje realizaci odborně vedených, ověřených a kvalitních preventivních programů zaměřených na osobnostní rozvoj a zdravé klima třídy.
- **Péče o duševní zdraví a včasná intervence:** Přítomnost sdíleného terapeuta představuje přímou a efektivní intervenci pro žáky vyžadující individuální psychologickou podporu. Tím se účinně předchází eskalaci psychických potíží, zátěžových stavů, sebepoškozování či přechodu k závislostnímu chování.

Slabé stránky a rizika

- **Oslabení dohledové a emoční funkce rodiny:** Časová zaneprázdněnost a dojíždění rodičů vede ke sníženému dohledu nad dětmi a k riziku vzniku emocionálního deficitu. Nedostatek času na sdílení v rodině negativně dopadá na duševní pohodu dětí, které pak pociťují osamělost a hledají únik v rizikovém chování či v nevhodných vrstevnických skupinách.
- **Nízké zapojení do kroužků a pasivní čas:** Nedostatek organizovaných volnočasových aktivit zvyšuje riziko nudy, omezuje přirozenou psychohygienu a brání rozvoji sociálních dovedností a sebedůvěry (protektivních faktorů), které jsou klíčové pro zvládání zátěže, péči o duševní zdraví a odmítání tlaku vrstevníků.

Mapování situace a prioritní oblasti

Monitorování rizikového chování a psychického stavu žáků probíhá průběžně prací třídních učitelů, vyučujících jednotlivých předmětů a prostřednictvím podnětů ze Školní samosprávy.

Na základě vyhodnocení loňského školního roku a zjištění z preventivních programů byly stanoveny **hlavní priority**:

- **Podpora duševního zdraví a psychohygiena:** Nácvik zvládání stresu, emocionální seberegulace, podpora psychické odolnosti a péče o duševní pohodu.
- **Prevence psychických poruch a krizových stavů:** Cílená prevence sebepoškozování, poruch příjmu potravy (anorexie, bulimie) a odbourávání stigma při vyhledání odborné psychologické pomoci.
- **Návykové látky:** Prevence užívání a experimentování s návykovými látkami.
- **Klima třídy a vztahy:** Posilování pozitivních sociálních vztahů ve třídních kolektivech a eliminace nevhodného chování mezi žáky.
- **Osobnostní rozvoj a odpovědnost:** Rozvoj sociálních dovedností, výchova k respektu, empatii a zodpovědnosti za vlastní slova i jednání (včetně předcházení xenofobii a rasismu).
- **Digitální bezpečí a rizika v síti:** Prevence kyberšikany, kyberkriminality a nadužívání technologií.
- **Ochrana dětí:** Prevence zneužívání dětí.

Informace od rodičů a spolupráce s rodinou

Informace jsou získávány prostřednictvím schůzek a konzultací s rodiči. Nejvíce problémů pociťují rodiče ve způsobu trávení volného času svých dětí a v jejich celkové psychické pohodě. Žákům jsou i v tomto školním roce nabídnuty zájmové kroužky pro podporu zdravého životního stylu a psychohygieny. Podněty od rodičů jsou předávány výchovnému poradci a metodikovi prevence.

Doporučený postup pro rodiče (Minimum pro rodiče při šikaně a duševní nepohodě):

1. **Sledování varovných signálů:** Všímat si projevů, které mohou značit šikanu nebo psychické trápení – změny nálady a chování, neobvyklá uzavřenost, bolesti břicha před cestou do školy, poničené pomůcky nebo stálý nedostatek peněz.
2. **Emocionální podpora:** Pokud se dítě svěří, vyjádřit mu důvěru, netrestat ho a citově ho podpořit.
3. **Mapování situace:** Zjistit co nejvíce podrobností (co, kdy, kde a jak se stalo).
4. **Součinnost se školou:** Bezodkladně informovat třídního učitele a ředitele a zjistit možnosti odborné pomoci ve škole.
5. **Odborná péče:** V případě potřeby se obrátit na specialisty v Pedagogicko-psychologické poradně (PPP), Středisku výchovné péče (SVP) či na dětského terapeuta.

Informační zdroje

- Informace od OMP.
- Informace získané z odborných seminářů a pracovních setkání ŠMP.
- Internetové stránky zaměřené na oblast rizikového chování.
- Knihy zaměřené na oblast rizikového chování, časopis Prevence.
- Poznatky získané na základě vlastního šetření.
- Informace získané od pracovníků a žáků školy.
- Informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol v regionu.
- DVD zaměřená na oblast rizikového chování.
- Informace z médií.

13.3.4 MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Vytyčení rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti naší školy je zaměřena na:

předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- záškoláctví,
- šikana,
- rasismus,
- vandalismus,
- kriminalita,
- delikvence,
- užívání návykových látek (tabák, nikotinové sáčky, alkohol, omamné a psychotropní látky),
- prevence úrazů,
- **narušení duševního zdraví, chronickému stresu a psychickému vyhoření žáků.**

rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- týrání a zneužívání dětí,
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie),
- domácího násilí,
- **akutních psychických krizí, úzkostných stavů a sebepoškozování.**

Cílové skupiny

-
- pedagogové jako jeden tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům,

- rodiče dětí navštěvujících naši školu,
- hlavní cílovou skupinu tvoří žáci 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Cíle prevence na škole

Dlouhodobé cíle:

- ve spolupráci s rodiči a ostatními institucemi formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit správná rozhodnutí. Osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude si umět zorganizovat svůj vlastní volný čas a bude umět zvládat sociální dovednosti,
- působit na žáky, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových situacích přijmout nejvhodnější řešení,
- prohlubovat komunikační dovednosti mezi učitelem, rodiči a žákem, posilovat sebevědomí, sebeúctu, překonávat překážky a řešit krizové situace,
- vytvářet podmínky pro kladné postoje pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy k problematice prevence rizikového chování.

Střednědobé cíle:

- pravidelná práce s třídním kolektivem (třídní učitel, ŠMP),
- podporovat vzájemnou činnost žáků (Školní samospráva),
- setkávání pedagogů,
- podporovat u rodičů zájem o dění ve škole,
- další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Krátkodobé cíle:

- zajistit besedy, nebo jiné aktivity s Policií ČR, PPP s tématy prevence rizikového chování,
- zapojovat děti do aktivit školy,
- podporovat aktivity zaměřené na vhodné využití volného času dětí v aktivitách školy, ZUŠ Velešín, řešit aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování,
- zajistit proškolení učitelů v oblasti prevence rizikového chování,
- seznámení nových žáků školy s MP,
- vypracování informačních tabulí a nástěnek k tématům prevence na škole.

Řízení a realizace preventivních aktivit

Ředitel školy

- Vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování zejména:
- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování,
- koordinací tvorby, kontrolou realizace a vyhodnocováním Minimálního preventivního programu,
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady,
- pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu.

Školní metodik prevence

- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů, koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy,
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování,
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování,
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování,
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování,
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

Informační činnosti

-

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.

-

Poradenské činnosti

- poskytování poradenských služeb žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli),
- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole,
- koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci)

- spolupracuje se školním metodikem prevence, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem a dbá na jejich dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy.

Pedagogové

- věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod ŠVP školy,
- na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období,
- konzultují případné problémy, navrhuji opatření.

Metody a formy práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod práce využívány také další metody, které se dosud osvědčily:

- aktivní sociální učení
- výklad (informace)
- individuální přístup k žákům

- samostatná práce (výtvarné, slohové, referáty...)
- přednášky, besedy, sociální hry, hraní rolí, obhajoba názoru, trénování způsobu odmítání nabídky drog
- skupinová práce ve třídě, apod.

Tým a jeho vzdělávání

- základ realizačního týmu tvoří školní metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště,
- do týmu patří celý kolektiv pedagogů, především třídní učitelé,
- hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí rizikového chování spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence,
- pro pedagogy podílející se na realizaci MPP je metodickým pomocníkem školní metodik prevence, který pro ně vyhledává nové informace a podněty.

13.3.5 PREVENCE V RÁMCI VÝUKY PŘEDMĚTŮ

Primární prevence

Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a platných učebních osnov. Preventivní témata jsou nejčastěji probírána v hodinách:

- rodinné výchovy
- občanské výchovy
- chemie, přírodopisu
- přírodovědy
- prvouky
- vlastivědy
- zeměpisu a dějepisu
- českého jazyka
- tělesné výchovy

Různé aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově koordinovány. Prevenci provádíme i tehdy, když nastane vhodná situace (např. dotazy dětí, schůzka rodičů, problém ve třídě).

- aktivity, které jsou součástí učebního plánu (na základě již zpracovaného Školního vzdělávacího programu) + aktivity které nejsou součástí učebního plánu,
- třídní učitelé se zaměří na problémy svých třídních kolektivů a zařadí preventivní činnost v jednotlivých předmětech podle svých potřeb,
- na druhém stupni bude realizována preventivní činnost třídních učitelů ve spolupráci s vyučujícími všech předmětů.

Dále se budou třídní učitelé řídit Metodickým pokynem MŠMT:

- [Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních \(č.j. MSMT-21149/2016\)](#)
- [Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže \(Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28\)](#)

1.ročník:

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...).
Všechny předměty	Složky záchranného systému – umí přivolat pomoc. Orientují se v dopravě a situacích s ní spojených. Pracují ve skupinách a vzájemně si pomáhají. Utužují si dobré vztahy v kolektivu (předcházení šikaně). Diskutují v hodinách na různá témata.

2. ročník:

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...).
Prvouka	Dodržování domluvených pravidel chování a školního řádu. Vysvětlování sociálních dovedností v sociálních vztazích a při hrách. Respektování individuálních odlišností mezi dětmi, vedení k nenásilnému řešení problémů. Zásady zdravého životního stylu, ochrana zdraví.

3.ročník:

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...).
Český jazyk	Koníčky lidí sbližují – společné trávení volného času (rizikové chování mimo školu). Návykové látky – kouření. Co ještě nevíme?
Prvouka	Člověk a lidé – všichni jsou si rovni, všichni jsou důležití. Člověk mezi lidmi – pravidla slušného chování, školní řád. Dětská práva a povinnosti.

4.ročník:

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)
Český jazyk	Komunikace mezi žáky, rozhovor, sms, e-mail – rizika užívání technologií.
Vlastivěda	Respektování se na ulici, v rodině, ve třídě. Ohleduplné chování v přírodě – vztah k přírodě, chování v parcích.

5.ročník:

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)
Český jazyk	Sms – bezpečnost, pravidla komunikace a ochrana osobních údajů. Naše třída – vztahy.
Vlastivěda	Lidé kolem nás – lidská práva a povinnosti, majetek a vlastnictví. Ohleduplné chování v přírodě – vztah k přírodě, chování v parcích. Chráníme své zdraví – zdravý životní styl, chráníme přírodu, slušné chování. Chráníme přírodu.

6.ročník:

Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Realizátor
Rodinný život – vztahy v ní a její funkce. Škola a život v ní – proces vzdělávání, pravidla vzdělávání, školní řád, šikana a způsoby jejího řešení. Kulturní a sociální odlišnosti Lidská práva a pravidla lidského soužití. Internet a jeho bezpečné používání, kyberšikana.	Třídní učitelka (ostatní Vyučující – český jazyk, dějepis, Občanská výchova, výchova ke zdraví, informatika.
Vztahy mezi žáky ve třídě – rovné postavení všech žáků. Respektování rozdílných schopností a možností, rozdílné rodinné a sociální prostředí. Vzájemná spolupráce a pomoc, tolerance, respekt. Respekt k životnímu prostředí a jeho ochrana.	

7. ročník:

Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Realizátor
Vztahy mezi žáky ve třídě – respektování školního řádu. Zásady fair play. Školní řád, šikana a způsoby jejího řešení Kulturní a sociální odlišnosti respekt k odlišným kulturám. Lidská práva a pravidla lidského soužití Internet a jeho bezpečné používání, kyberšikana.	Třídní učitel, ostatní vyučující – Český jazyk, dějepis, zeměpis, Výchova ke zdraví, občanská výchova.
Vztahy mezi žáky ve třídě – rovné postavení všech žáků. Respektování rozdílných schopností a možností, rozdílné rodinné a sociální prostředí. Vzájemná spolupráce a pomoc, tolerance, respekt. Respekt k životnímu prostředí a jeho ochrana. Zdraví a správná životospráva – jedy kolem nás, civilizační choroby a výživa, pohybové aktivity.	

8.ročník:

Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Realizátor
<p>Rovnost lidských ras, kouření a návykové látky. Poruchy příjmu potravy, první pomoc, rozdíly mezi lidmi - sociální, pohlaví. Nadřazenost jedné rasy. Rodina, přátelé, škola, vztahy mezi žáky ve škole i mimo školu. Člověk jako nejdokonalejší lidský druh.</p>	<p>Třídní učitel, ostatní vyučující – český jazyk, dějepis, zeměpis, Výchova ke zdraví, občanská výchova, německý a anglický jazyk.</p>
<p>Globální problémy lidstva – výtah. Rasová nenávisť, sobectví, vztahy mezi lidmi. Schopnost se o sebe postarat, samostatnost, kamarádství, . Překonání sama sebe. Osobnost, psychické procesy a stavy, člověk v sociálních vztazích.</p>	

9.ročník:

Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Realizátor
<p>Mezilidské vztahy – manželství, rodina. Alkohol a děti. Poruchy příjmu potravy. Dluh, nereálné splátky. Stres. Gamblerství. Trestně – právní zodpovědnost.</p>	<p>Třídní učitel, ostatní vyučující – Český jazyk, dějepis, zeměpis, Výchova ke zdraví, občanská výchova, německý a anglický jazyk.</p>
<p>Základy finanční matematiky – finanční gramotnost. Poznání a respektování svých finančních schopností.</p>	

Specifická prevence ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

Specifická prevence zahrnuje odborně zaměřené aktivity a služby, které jsou cíleny na populaci žáků, u níž by v případě absence preventivního působení hrozil nepříznivý psychosociální vývoj či eskalace rizikového chování.

Tematické zaměření specifické prevence dle ročníků II. stupně

7. ročník: Hlubková témata a mezilidské vztahy

Sedmý ročník posouvá preventivní působení k hlubším a komplexnějším tématům, která přímo souvisejí se vznikem závislostního chování a utvářením sociálních postojů:

- **Závislosti (specifická prevence užívání návykových látek):** Žáci získávají věku přiměřené a pravdivé informace o legálních i nelegálních návykových látkách (alkohol, tabák, nikotinové sáčky, konopné látky aj.). Diskutuje se o mechanismech vzniku závislosti a o jejích psychosociálních i zdravotních důsledcích.
- **Hodnoty a sociální rozdíly:** Zaměření na formování osobního hodnotového systému a vnitřní motivace ke zdravému životnímu stylu. Téma sociálních rozdílů je řešeno v kontextu tolerance, předcházení xenofobie a rasismu, s cílem rozvíjet empatie a snižovat riziko sociální exkluze.
- **Vztahy, muž a žena:** Výchova ke zdravým mezilidským vztahům, rozvoj emoční inteligence a respekt k odlišnostem. Téma vytváří základ pro budoucí partnerské vztahy a přispívá k prevenci rizikového sexuálního chování a sexuálně podmíněného násilí.

8. ročník: Tlak vrstevníků, sexuální a reprodukční zdraví, zdravý životní styl

Program v 8. ročníku představuje přechodovou fázi zaměřenou na nácvik a aplikaci sociálních dovedností v náročnějších situacích, zejména při čelení silnému vrstevnickému tlaku. Klade se důraz na komplexní zdraví, duševní hygienu a hlubší pochopení fyzických i psychických změn spojených s dospíváním.

9. ročník: Osobnost, zodpovědnost a budoucnost

Závěrečný ročník se zaměřuje na integraci získaných dovedností, uvědomění si vlastní hodnoty a na přípravu k přechodu do dospělosti s plným vědomím právní odpovědnosti:

- **Poznej sám sebe (sebepoznání a osobnostní rozvoj):** Žáci reflektují své silné a slabé stránky, životní cíle a míru sebedůvěry. Posiluje se schopnost autoregulace a pocit vlastní efektivity, což zvyšuje odolnost vůči krizovým situacím.
- **Partnerské vztahy a sexuální výchova:** Hlubší upevňování témat sexuálního a reprodukčního zdraví, prevence rizikového sexuálního chování a formování etických a rovnoprávných partnerských vztahů založených na vzájemném respektu.
- **Trestněprávní odpovědnost:** Seznámení s legislativním rámcem a právními důsledky rizikového chování (užívání a distribuce drog, šikana, kyberkriminalita, delikvence). Cílem je uvědomění si, že s dosažením věkové hranice 15 let přichází právní odpovědnost za vlastní jednání.

Rámec pro řešení individuálních a krizových situací ve třídách

Parametr	Popis a stanovený postup

Jak se situace zjišťuje (diagnostika/mapování)	Průběžné pozorování chování žáků a sociálního klimatu třídním učitelem; vyhodnocování případů porušování Školního řádu; konzultace a pohovory se zákonnými zástupci; podněty ze Školního poradenského pracoviště (ŠPP) a Školní samosprávy.
Kdo situaci řeší (odpovědnost a součinnost)	Třídní učitel ve spolupráci se Školním metodikem prevence, Výchovným poradcem / školním psychologem (ŠPP); v případě potřeby konkrétní vyučující nebo přizvaný odborník z externí certifikované organizace. Postup zahrnuje mapování situace, vedení intervenčních pohovorů se žákem a jednání se zákonnými zástupci.
Kdy je situace řešena (časový rámec)	Operativně a bezodkladně při výskytu problému v průběhu školního roku 2026/2027.
Použité metody intervence	Individuální a komunitní rozhovor; cílené pedagogické pozorování; diagnostické a intervenční aktivity zaměřené na nápravu rizikového chování a obnovu pozitivního klimatu třídy.
Způsob ověření efektivity intervence	Strukturovaná zpětná vazba od žáků, zákonných zástupců a vyučujících; sledování posunu v chování žáka a stability třídního kolektivu s odstupem času.

13.3.6 NADSTAVBOVÉ AKTIVITY V RÁMCI ŠKOLY

Jednorázové akce – dle plánu jednotlivých měsíců

Nabídka zájmových kroužků viz internet: <https://new.zsvelesin.cz/zajmove-krouzky/>

Volnočasové aktivity pro žáky

- Šachy do škol – spolupráce se šachovou školou Velešín
- Školní knihovna a informační centrum
- Každý měsíc se schází zástupci žáků s vedením školy – Školní samospráva
- Zájmové kroužky organizované městem Velešín.
- Internetové odkazy a poradny:
 - ☐ www.adiktologie.cz
 - ☐ www.atlinka.cz (anonymní linka pomoci)
 - ☐ www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)
 - ☐ www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)
 - ☐ www.detskaprava.cz
 - ☐ www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)
 - ☐ www.drogovaporadna.cz
 - ☐ www.minimalizacesikany.cz
 - ☐ www.modralinka.cz
 - ☐ www.nasedite.cz
 - ☐ www.odrogách.cz
 - ☐ www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí)
 - ☐ www.plbohnice.cz/nespor (závislosti)
 - ☐ www.podaneruce.cz
 - ☐ www.poradenskecentrum.cz
 - ☐ www.prestantekourit.cz
 - ☐ www.sikana.cz
 - ☐ www.spondea.cz (krizové centrum)

13.3.7 EVALUACE MPP

- Metodik prevence rizikového chování vede záznamy o projednávaných mimořádných situacích a při výskytu nežádoucích jevů.
- Metodik prevence vypracovává MPP, hodnocení MPP.
- Zajišťuje podklady pro řešení nežádoucích jevů ve škole.

	Datum	Podpis ředitele školy
Seznámení ředitele školy s MPP		
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP		

Ve Velešíně dne

Mgr. Luděk Kopřiva, ředitel školy